

Bevarandeplan för Kungsbackafjorden



LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN



Bakgrund

Länderna inom EU arbetar gemensamt för att bevara sitt växt- och djurliv för framtida generationer. En viktig del i arbetet är det ekologiska nätverket Natura 2000 där Europas mest betydelsefulla naturområden ingår. I Natura 2000 finns korkekslundar i Spanien, blommande alpängar i Österrike, vidsträckta ekskogar i England. Här ingår Europas mest värdefulla fågelmarker likväl som våtmarker med utrotningshotade grodor. Varje medlemsland ansvarar för att naturen inom landets områden får rätt skydd och skötsel så att naturvärdena bevaras på lång sikt. Grundprincipen är då att ängar även i framtiden ska skötas som ängar, skogar ska få utvecklas till naturskogar och laxen ska kunna vandra upp i vattendragen.

Hittills har Eu-kommissionen godkänt 126 områden att ingå i Natura 2000 i Halland. De flesta områdena är naturreservat. Tillsammans täcker de ca 58 000 hektar varav en stor del är vattenområde.

Lagstiftning

De EUregler som styr arbetet med Natura 2000 har införlivats i svensk lagstiftning. I miljöbalkens 7 kap. framgår bland annat att alla nya verksamheter och åtgärder som kan påverka ett Natura 2000-område måste utformas med tanke på de naturvärden som gjort att området ingår i nätverket. Den som planerar att utföra åtgärder eller starta en verksamhet, som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område, måste därför söka tillstånd hos länsstyrelsen. Om verksamheten eller åtgärderna kan genomföras utan skadliga effekter på området, lämnar länsstyrelsen tillstånd. Även verksamheter eller åtgärder utanför ett Natura 2000-område kan omfattas av tillståndsplikt. Så kan t. ex. byggnation av väg eller hus, avverkningar i eller i omedelbar närhet av ett område och alla åtgärder som kan förändra hydrologin i Natura 2000-området vara tillståndspliktiga. Verksamhet som startade före 2001 och som fortsätter utan ändring berörs inte av lagstiftningen.

Om bevarandeplanen

För varje Natura 2000-område finns en bevarandeplan. I bevarandeplanen beskrivs området och dess utpekade naturtyper och arter. Bevarandesyfte och bevarandemål har formulerats med utgångspunkt i de lokala förutsättningarna, för att utpekade arter och naturtyper skall kunna finnas kvar på lång sikt.

Bevarandeplanen ska fungera som en hjälp för fortsatt bevarande av naturvärdena i Natura 2000-området och som ett underlag vid eventuella tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska vara ett levande dokument och den kommer att ändras och kompletteras med resultat bland annat från de inventeringar som genomförs i området och när ny kunskap erhålls om naturvårdsinriktad skötsel och om arters ekologi.

Innehållet i bevarandeplanen

Beskrivning av området

Bevarandesyfte

Bevarandestatus idag

Vad kan skada områdets värden? - exempel

Bevarandeåtgärder

Befintligt skydd

Beskrivning av naturtyper och arter:

Referenser

Rödlistade arter

Kartor

Omslagsfoto:
Bergslagsbild

Bevarandeplan för Kungsbackafjorden

Områdeskod: SE0510058

Naturtyper: Estuarier (1130)
Rev (1170)
Annuell vegetation på driftvallar (1210)
Perenn vegetation på steniga stränder (1220)
Vegetationsklädda havsklippor (1230)
Ler- och sandsediment med glasört och andra annueller (1310)
Salta strandängar (1330)
Nordatlantiska fukthedar med klockljung (4010)
Torra hedar (4030)
Enbuskar på hedar eller kalkgräsmarker (5130)
Artrika stagg-gräsmarker på silikatsubstrat* (6230)
Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn (7140)
Pionjärvegetation på silikatrika bergytor (8230)
Trädklädda betesmarker av fennoskandisk typ (9070)
Ek-avenbokskog av buskstjärnblomma typ (9160)
Äldre ekskogar på sura, sandiga marker (9190)

Arter: Blå kärrhök (A082)
Brun kärrhök (A081)
Brushane (A151)
Fiskgjuse (A094)
Fisktärna (A193)
Grönbena (A166)
Havsörn (A075)
Kentsk tärna (A191)
Kungsörn (A091)
Ljungpipare (A140)
Myrspov (A157)
Salskrake (A068)
Sångsvan (A038)
Knubbsäl (1365)
Lax (i sötvatten) (1106)
Grön sköldmossa (1386)

Areal: 7877 hektar

Kommun: Kungsbacka

Områdestyp: Området antogs av regeringen enligt fågeldirektivet och habitatdirektivet i december 1995 och i juli 2000

Fastställd: 2006-11-10

Ansvarig: Lars-Åke Flodin

Upprättad av: Martin Broberg

Natura 2000-området Kungsbackafjorden är ett för Halland stort område som bland annat inkluderar de tre naturreservaten Malön, Hållsundsudde-Sönerbergen samt Kungsbackafjorden. Området ligger i en sprickdal som fortsätter norrut och kan följas upp till Göta älvs dalgång. Strikt enligt naturgeografisk terminologi är området inte en fjord utan snarare ett estuarium dvs ett vattenområde som delvis är omgivet av land där sötvatten gradvis blandas upp med saltvatten till varierande grad av bräckt vatten. I fjorden finns vidsträckt grundområden samt två djuprännor, varav den ena är hela 30 meter djup. Det finns ett stort antal öar och skär, varav de största är Malön, Öckerö, Kalvö, Ramnö och Vindö. Stora delar av fjorden är omgivna av flacka havsstrandängar och de största finns vid Åskatorp - Torkelstorp och Tjolöholm - Ölmevalla. I fjorden mynnar tre större vattendrag, Rolfsån, Kungsbackaån och Torpaån.

Området är växtgeografiskt intressant och flera arter har här sin svenska nord- respektive sydgräns. Norskstarr, strandstarr och saltstarr är exempel på det förstnämnda, medan smal kärringtand är exempel på det senare.

Fågellivet på de flacka strandängarna är rikt och det häckar täta bestånd av tofsvipor, rödbenor och större strandpipare. Av speciellt intresse är de rödlistade sydliga raserna av kärrsnäppa och gulärta. Av den förstnämnda finns endast ett trettiotal par i Halland och av dessa återfinns några par i Kungsbackafjorden.

De grunda vattnen tjänar som yngelkammare för många fiskarter, en del är stationära, andra är det inte. Särskilt för flatfiskyngel spelar dessa bottnar en avgörande roll. Bland fiskarna finns många arter vilka temporärt invandrar, t ex makrill, sill, torskfiskar, lax och havsöring. Bottnarna med brunalger är lekplats för horngädda. Utanför de grunda bottnarna dominerar på större djup ofta mjukbottnar. Dessa bottnar har ett rikt djurliv med arter, som lever mer eller mindre nere i bottensedimentet. Många av dessa arter, t ex musslor, snäckor, havsborstmaskar och kräftdjur har stor betydelse som föda för bottenlevande fiskar och en viktig roll i havets ekosystem. Historisk kan fjorden ha utgjort område med lokal torskreproduktion. Inom de delar där ålgräs (*Zostera marina*) förekommer rikligt finns stora bestånd av ål. Fjorden är vandringsstråk för lax och havsöring. Många fiskar som på dagen lever på djupare vatten kommer nattetid in till "Zostera-ängarna" för födosök. I fjordens yttre del finns bestånd av krabba och hummer.

Kungsbackafjorden med dess talrika öar är viktig för friluftslivet. Småbåtsbeståndet är stort och har uppskattats till mellan 2000-3000. I fjorden finns goda badmöjligheter och ett omfattande fritidsfiske bedrivs på speciellt makrill och vitling.

Av den uppdelning i olika habitat som förordas inom nätverket Natura 2000 finns 16 habitattyper inom Kungsbackafjorden. Av dessa upptar estuariet den största arealen, medan habitatet artrika stagg-gräsmarker på silikatsubstrat är en s.k. prioriterad typ. Detta innebär att bevarandet av naturtypen har hög prioritet inom EU.

Totalt finns i Kungsbackafjorden 16 djurarter som finns med på listan över arter (SCI- och SPA-arter) vars skydd anses ha hög prioritet i EU. Arterna är knutna till området vid reproduktion, övervintring eller rastning under flyttningen. Av dessa arter kan nämnas lax, havsörn, fiskgjuse och kentsk tärna.

Bevarandesyfte

Syftet är att bidra till att bevarandestatusen hos naturtyperna (se ovan) är gynnsam inom kontinental region samt att gynnsam bevarandestatus uppnås inom kontinental region för växt- och djurarterna.

Bevarandestatus idag

Ej utredd

Vad kan skada områdets naturvärden? - exempel

Hot mot områdets naturvärden regleras delvis i reservatsföreskrifterna som gäller i hela området förutom på Tjolöholmshalvön.

- Estuarier
 - Båttrafik som orsakar utsläpp av giftiga substanser, svall och turbulens i de grunda vattenmassorna.
 - Bottenskador vid förtöjning av båtar med släpkättingar.
 - Det rörliga friluftslivet, om inte hänsyn tas till t ex häckande fåglar.
 - Fiske med redskap som skadar bottenarna och icke selektiva fiskeredskap som hotar den biologiska mångfalden av däggdjur, fåglar, fisk och bottenlevande djur.
 - Läckage, utsläpp eller nedfall av näringsämnen, vilket resulterar i minskat siktdjup, igenväxning och förändrad artsammansättning. Drivande algmattor, oftast bestående av fintrådiga alger orsakas av övergödning, men algmattorna har ett antal sekundära effekter som att de ger upphov till syrgasbrist, utsöndrar giftiga ämnen, hindrar fisk att söka föda samt hindrar evertebrater med planktoniska larvstadier att bottenfälla.
 - Utsläpp av föroreningar från punktkällor, t ex från industri eller annan verksamhet, ökar risken för negativa vattenkemiska och -fysikaliska förändringar.
 - Muddringar och dumpning av muddringsmassor.
 - Bebyggelse, hamnar etc.

- Rev
 - Förorening av vattnet till exempel i form av grumling och utsläpp av olja och kemikalier. Närliggande fartygsleder innebär stor risk för oljeutsläpp/läckage.
 - Fiske med redskap som skadar bottenarna och icke selektiva fiskeredskap som hotar den biologiska mångfalden av däggdjur, fåglar, fisk och bottenlevande djur.
 - Trålning.
 - Svall från fartyg kan påverka zonereringen.

- Årull vegetation på driftvallar
 - Oljeutsläpp
 - Slitage och störningar orsakade av det rörliga friluftslivet.
 - Tången städas bort från stränderna.

- Perenn vegetation på steniga stränder
 - Övergödning genom ökad pålagring med ruttande alger.
 - Förorening av vattnet till exempel i form av grumling och utsläpp av olja och kemikalier.
 - Slitage och störningar orsakade av det rörliga friluftslivet.
 - Exploatering. Bebyggelse, bryggor, grävningar, schaktningar, upplag etc.

- Vegetationsklädda havsklippor
 - Slitage och störningar orsakade av det rörliga friluftslivet.
 - Exploatering. Bebyggelse, bryggor etc.
 - Förorening av vattnet till exempel i form av grumling och utsläpp av olja och kemikalier. Oljeutsläpp och bensinspill från båttrafik.
 - Kvävedfall, vilket påverkar artsammansättningen.
 - Predation på fågel av mink.

- Ler- och sandsediment med glasört och andra annueller
 - Upphörd hävd på omgivande mark.
 - Markexploatering. Förutsättningarna för denna biotop kan spolieras genom utfyllnad, vägdragningar, bebyggelse mm.
 - Uppläggande av muddermassor.
 - Förorening av vattnet till exempel i form av grumling och utsläpp av olja och kemikalier.
 - Övergödning genom ökad pålagring med ruttnande tång och alger. I äldre tider förekom tångtäkt och därigenom hölls strandområdena fria från större tångvallar/driftvallar.
 - Kvävedfall, vilket påverkar artsammansättningen.

- Hagsmarkshabitat och strandängar
 - Upphörd eller för svag hävd.
 - Upphörd hävd på omgivande mark.
 - Överbete. Alltför intensivt betetryck kan påverka den viktiga florans negativt och göra vegetationen för kort för vissa fågelarter.
 - Skador på fågelbon orsakade av betesdjur.
 - Stängsling vid strandlinjen. Om stängsling är nödvändig måste denna ske en bra bit ut i vattnet så att betesdjuren kan hålla tillbaka vegetationen.
 - Uppskjutande föremål eller träd i eller i anslutning till de öppna ytorna som kan utgöra spaningsplats för predatorer (kråkor m. fl.).
 - Spridning av bekämpningsmedel och kemikalier. Användning av avmaskningsmedel som innehåller avermectin kan vara negativ för den dynglevande insektsfaunan.
 - Tillförsel av växtnäring, kalkning, markberedning, insådd och plantering.
 - Torrläggning. Rensning av diken och andra åtgärder, i eller utanför området, som kan påverka hydrologin i området. Även nuvarande markavvattning som rimligen kan påverka hydrologin negativt för naturtypen eller för utpekade fågelarter bör utredas.
 - Markexploatering. Området kan förstöras genom utfyllnad, vägbyggnation, bebyggelse, grävning, schaktning mm.
 - Uppläggning av muddermassor.
 - Störningar orsakade av det rörliga friluftslivet.
 - Predation på fågel av mink.

- Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn
 - Dikning och andra markavvattande åtgärder liksom dämning kan påverka naturtypens hydrologi och hydrokemi på ett negativt sätt, vilket i sin tur kan ge konsekvenser på vegetation och torvbildning samt torvnedbrytning.
 - Exploateringsföretag som torvtäkt, byggnationer etc kan förstöra eller skada naturtypen, antingen som en direkt effekt eller genom anläggningsarbete.
 - Spridning av till exempel kalk, aska och gödningsämnen i naturtypen ger drastiska förändringar på vegetationens artsammansättning. Motsvarande spridning av kemiska substanser i naturtypens närhet kan också skada naturtypen genom luftburen deposition eller genom transport med tillrinnande vatten.

- Ökad våtdeposition av kväve gör att naturtypens vegetationssammansättning förändras med resultat att antalet vitmossor minskar, och andelen gräs, buskar och träd ökar.
- Igenväxning av naturtypen kan innebära att proportionerna mellan olika arter förändras i botten- och fältskikt.

- Trädklädda betesmarker av fennoskandisk typ
 - Utebliven, för svag eller felaktig skötsel (pga ändrad markanvändning etc).
 - Igenväxning med träd och buskar. Ökat graninslag i lövträdsbärande hagmarker.
 - Brist på arvtagare till gammelekarna.
 - Stödutfodring som ger indirekt näringstillförsel till marken och kan leda till förändring av artsammansättningen.
 - Skogsbruk i eller i anslutning till området: avverkningar annat än i naturvårdssyfte, markberedning och plantering, virkestransporter eller körning med tunga fordon kan skada viktiga markförhållanden samt leda till förändrad hydrologi.
 - Ett ökat kvävenedfall kan förändra artsammansättningen i fältskiktet.
 - Dikning, rensning av diken, grävning och upplag.
 - Exploatering och ändrad markanvändning.

- Ek-avenbokskog av buskstjärnblomma typ och äldre ekskogar på sura, sandiga marker
 - Avverkningar, både i och i anslutning till naturtypen. Uttag av träd kan, förutom att själva träden med dess strukturer och trädlevande arter försvinner, även påverka ytvattnets flöden och kvalitet, grundvattnets nivåer och kvalitet samt fuktighet och ljusförhållanden i biotopen. På så sätt förändras livsbetingelserna för många arter som är knutna till biotopen.
 - Buskröjningar.
 - Alla aktiviteter i eller utanför området som kan påverka hydrologin negativt exempelvis skyddsdikning och anläggning av skogsbilvägar.
 - Exploatering för samhällsbyggande av olika former.
 - Läckage av bekämpningsmedel och gödning från jordbruksmark innebär bl.a. förändrade näringshalter, vilket påverkar artsammansättningen negativt i fältskikt och bland epifyter.
 - Kvävenedfall kan förändra artsammansättningen. Luftföroreningar kan utarma känslig epifytflora.
 - Uppväxande gran i och i direkt anslutning till naturtypen ändrar snabbt ljusförhållandena och kan på längre sikt orsaka förändringar i jordmånen.

- Havsörn och kungsörn

Den minskade eller upphörande vintermatningen kan möjligen medföra bekymmer inom några år.

- Blå kärrhök

Den kraftigt minskade arealen av naturliga, fasta gräsmarker under de senaste 100 åren har med stor sannolikhet minskat födoutbudet för blå kärrhöken.

- Fiskgjuse

- Eftersom fiskgjusen ofta häckar vid stränder och på öar utgör närgången båttrafik, sportfiske, bad, kanoting etc. i boets omedelbara närhet ett hot.
- Försurning av sjöar kan medföra sämre födotillgång samt en ökad exponering för giftiga metaller.
- Skogsavverkning utan hänsyn till fiskgjusens boträd eller presumtiva boträd utgör en fara inom vissa områden, eftersom tillgången på lämpliga träd då minskar.

- Ljungpipare, myrspov och grönbena
Utebliven hävd, förbuskning.

- Kentsk tärna och fisktärna
 - En ökad båttrafik och expanderande friluftsliv - inklusive sportfiske - innebär risk för allvarliga störningar.
 - Igenväxning och förbuskning av häckningsmiljöerna är andra negativa faktorer.
 - Spridning och ackumulering av miljögifter i akvatisk miljö har negativa effekter på häckningsutfallet.

- Lax
 - Miljögifter och andra föroreningar från bland andra verksamheter som reningsverk, virkesupplag men framför allt försurning.
 - Sjukdomar: ektoparasiten gyrodactylus salaris.
 - Genetisk utarmning.
 - Överfiske: laxen fiskas dels i de laxförande vattendragen dels ute i havet. Fisket i västerhavet sker på blandade bestånd vilket medför risk för decimering av de kvarvarande vilda, älvunika populationerna.

- Knubbsäl
 - Överfiske och bottendöd kan påverka populationsutvecklingen negativt.
 - Bifångster i fiskeredskap - främst ungdjur fastnar.
 - Störningar på reproduktionslokaler ökar dödligheten hos ungarna.
 - Sjukdommar som sälpesten.
 - Miljögifter t ex PCB som bland annat påverkar immunförsvaret.

- Grön sköldmossa
Åtgärder som påverkar hydrologi och luftfuktighet på växtplatsen.

Bevarandeåtgärder

- Tjolöholmshalvön, som ligger utanför det beslutade reservatet, säkerställs som naturreservat senast 2010.

- Vattenområdet
Aktivt stöd till ombyggnader av pirlar för att erhålla vattengenomströmning och förhindra igenslamning av de inre områdena i fjorden.
Utsläpp som påverkar vattenområdet skall förhindras, främst genom att krav ställs på att miljökonsekvensbeskrivningar (MKB) avseende påverkan i tillrinningsområdena alltid skall redovisa påverkan på naturreservatets vattenområde.
Se över Fiskeriverkets regleringar av fisket för att se om de är tillräckliga för att bevara N2000-värdena i området.

- Ekshagmarker
Eklandskapet bör först och främst hävdas genom bete. En viss röjning av sly kan eventuellt behövas och då särskilt kring ekstammarna så att dessa får tillräckligt med utrymme och ljus.
Död ved i form av torrakor, lågor eller nedfallna grenar bör i huvudsak ligga kvar och

förmultna. Slåtter kan bli aktuell om beteshävd inte är möjlig.
Särskild omsorg behöver ägnas åt föryngring av ek i eller i anslutning till hagmarkerna.

- Lövskogar

Lågintensiv lövskogsskötsel med försiktig gallring och röjning om det är nödvändigt. Inträngande gran i lövskogen får röjas bort. Avverkning sker endast av rena naturvårdsskäl, säkerhetsskäl eller väl dokumenterade kulturmiljöskäl. Naturskogsområden skall i huvudsak lämnas till fri utveckling.

- Havsstrandängar

Havsstrandängarna skall betas så att en mosaik uppstår mellan områden med kortsnaggad vegetation och områden med svag tuvighet. Betesfällor utformas så att betesdjuren kommer åt att beta ned till vattenstranden. Rator med högvuxen, eller vedartad vegetation slås efter avslutad betesperiod.

Habitatet ska vara fritt från träd, buskar och stolpar etc högre än 1,4 meter i skiftesgränser och saknas helt på betesmarken. Eventuella luftburna ledningar bör grävas ned eller flyttas utanför naturtypen. Behovet av en restaurering med avseende på områdets hydrologi bör utredas senast 200X.

Det rörliga friluftslivet kanaliseras till vandringsleder och observationsplatser.

- Kusthedar, öar, holmar och skär

Områdena skall hävdas genom bete, bränning och röjning av igenväxningsvegetation. All träd- och buskvegetation röjes bort från de delar av öarna som har betydelse som häckningsplats för måsar och tärnor (t.ex. de nordligaste delarna av Vindö och Kalvö). I lämpliga gränzoner i de öppna markerna (kusthedar eller hällar) sparas brynmiljöer bestående av buskarter med stor betydelse för fåglar och insekter. För att brynen skall upprätthållas krävs återkommande störningar i form av bete och/eller röjningar.

- Övriga naturtyper

Alla myr- och hällmarker lämnas utan skogliga åtgärder.

- Arter

Behovet av fågelskyddsområden med tillträdesförbud under häckningstid skall övervägas. Förekomsten av grön sköldmossa kartläggs senast år 2008.

Befintligt skydd

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för naturvårdsinriktad skötsel och förvaltning av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken).

Största delen av området är naturreservat. Beslut om bildande av Kungssbackafjordens naturreservat togs av regeringen den 14 april 2005.

Syftet med reservatet är:

att skydda och förstärka de marina biotoperna och därmed skydda den biologiska mångfalden,

att skydda och förstärka betydelsen som reproduktions- och uppväxtområde för vilda djurarter, att bevara de angränsande havsstrandängarna med dess rika fågelliv, att bevara och hävda ett öppet kustpräglad beteslandskap av utmarkskaraktär på öarna, att bibehålla den i området representativa landskapsbilden, att göra området attraktivt för det rörliga friluftslivet.

Föreskrifter för naturreservatet reglerar markanvändningen i området.

Tillträdesförbud råder under fåglarnas häckningsperiod inom delar av området.

Den inre delen av fjorden är belagd med nätfiskeförbud hela året. I den yttre delen är nätfiske förbjudet inom vattenområde med mindre djup än tre meter (FIFS 2004:36).

Området ligger till största delen inom område av riksintresse för naturvård och friluftsliv enligt miljöbalken (MB) 3 kap. 6§.

Strandskydd om 300 meter på land och 100 meter på vattensidan av strandlinjen råder vid havet (MB 7 kap. 13§.)

I kommunen råder förbud mot markavvattning (11kap 13-14 §§ miljöbalken och förordningen om vattenverksamhet (1998:1388)).

Beskrivning av naturtyper

Estuarier

Naturvårdsverkets definition

Flod- och åmynningar med bräckt vatten. Sött vatten från vattendraget blandas med det saltare havsvattnet. Minskad strömhastighet bidrar till en ansamling av finare sediment som ofta formas till ett delta.

Karaktärsarter: Bentiska alger, bandtång(ålgräs) och nating.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

God vattenkvalitet.

Varierande salthalt.

Naturligt vattenflöde.

Ständigt pågående deltabildning.

Artrik vegetation. Förekomst av både brack- och sötvattensarter. Förekomst av säv- och vassbestånd. Förekomst av ålgräs- och nating ängar.

Bevarandemål

(Bevarandemålen beskriver naturtypen vid gynnsam bevarandestatus. De är av typen kvalitetsmål och ska bl. a. vara lätta att följa upp. Nedan ges förslag till sådana mål. Målen kommer i många fall att behöva ändras när basinventering är genomförd. Då kommer också alla x och y i texten nedan att bytas ut mot faktiska värden.)

Area

Naturtypens utbredning bibehålls inom området och täcker minst X (2440) hektar.

Strukturer och funktioner

Bladvass ökar ej i täckningsgrad och täcker mindre än X % av habitatets yta.

Flytande algmattor, ofta bestående av fintrådiga alger, ökar ej i täckningsgrad och täcker mindre än Y % av habitatets yta.

Arealen av ålgräsängar ska vara minst Z hektar.

Halten totalkväve, totalfosfor resp. klorofyll a ska uppfylla minst "God ekologisk status" enligt vattendirektivet.

Typiska arter

- De typiska fågelarter som använder habitatet för födosök bibehålls eller ökar i förekomst.

Typiska arter:

Skedand, kricka, årta, brunand, strandskata, skäggdopping, skärfläcka, fisktärna, silvertärna och gravand.

Rev

Naturvårdsverkets definition

Undervattensklippor med en zonerings av växt- och djursamhällen från den nedre delen av strandzonen till havsbotten nedanför. Karaktärsarter: Bland växter märks olika arter av rödalger, brunalger och grönalger. Bland evertebrater är musslor och havstulpaner väl företrädda.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

God vattenkvalitet.

Liten eller ringa sedimentation.

Förekomst av strukturer som sten eller biologiska bildningar t. ex. musselbank eller trekantstrev.

Intakt zonerings av bentiska växtsamhällen med hög primärproduktion.

Artrik fisk-, mjuk- och hårbottenfauna.

Täta och välmående blåstångsbälten.

Variation av vegetationen orsakad av isens rörelser.

Bevarandemål

(Bevarandemålen beskriver naturtypen vid gynnsam bevarandestatus. De är av typen kvalitetsmål och ska bl. a. vara lätta att följa upp. Nedan ges förslag till sådana mål. Målen kommer i många fall att behöva ändras när basinventering är genomförd. Då kommer också alla x och y i texten nedan att bytas ut mot faktiska värden.)

Area

Naturtypens utbredning bibehålls inom området och täcker minst X (78) hektar.

Strukturer och funktioner

Halten totalkväve, totalfosfor resp. klorofyll a ska uppfylla minst "God ekologisk status" enligt vattendirektivet.

I minst 90 % av den totala arealen har bottenarna en naturlig struktur och zonerings.

Typiska arter

- Täckningsgraden och djuputbredningen av utvalda makroalger ska bibehållas eller öka i minst 90 % av arealen.

Beskrivningen av mål med typiska arter kompletteras senare.

Årull vegetatlon på driftvallar

Naturvårdsverkets definition

Kväverika driftvallar på steniga och grusiga stränder, med vegetatlon av ettåriga växter. Driftvallarna uppkommer genom att tång, vass eller annan vegetatlon drivit med vattnet genom strömmar och vågrörelser och lagrats upp som små "vallar" längs stränderna.

Karaktärsarter: Vanliga arter är gåsört, kvickrot och mållor (*Atriplex* spp). Vid välhävdade förhållanden förekommer bl.a. marviol och trampört, i ohävdade miljö t. ex. åkertistel, snärjmåra, renfana och gulsporre.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

Stränderna består av sten eller grus.

Kontinuerligt tillskott av driftmaterial bestående av blåstång och annat organiskt material.

Växksamhället består av kvävegynnade, årullna växter. Vegetatlonen varierar med åldern på driftvallen.

Rik fauna av insekter och vissa kräftdjur.

Bevarandemål

(Bevarandemålen beskriver naturtypen vid gynnsam bevarandestatus. De är av typen kvalitetsmål och ska bl. a. vara lätta att följa upp. Nedan ges förslag till sådana mål. Målen kommer i många fall att behöva ändras när basinventering är genomförd. Då kommer också alla x och y i texten nedan att bytas ut mot faktiska värden.)

Area

Naturtypens utbredning bibehålls inom området och täcker minst x (4,7) hektar.

Strukturer och funktioner

Strukturer och funktioner följs ej i habitatet. Den viktigaste strukturen, tångvallen mäts när habitatets areal karteras. Innehållet i tångvallen utgör med dagens kunskapsläge ingen variabel som kan utvärderas för gynnsam bevarandestatus för habitatet. Tillståndet i intilliggande

marina habitat följs i stället upp (i dessa habitat) med hjälp av förekomst och utbredning av fintrådiga alger.

Typiska arter

- Minst 2 av de typiska arterna nedan förekommer i minst X % av provytorna.

Typiska arter:

Broskmålla, flikmålla, spjutmålla, strandmålla, skaftmålla, marviol och sodaört.

Perenn vegetation på steniga stränder

Naturvårdsverkets definition

Naturtypen återfinns på steniga stränder med en flerårig vegetation på övre delen av klapperstensstränder. Många olika vegetationstyper finns ovanför den omedelbara strandzonen. I äldre delar kan antingen gräs-, ljung- och risvegetation eller en vegetation dominerad av mossor och lavar utvecklas. Naturtypen är vanligen ohävdad.

Karaktärsarter: Strandkål, saltarv, strandråg, kvickrot, röllika och strandkvanne.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

God vattenkvalitet.

Varierad vegetation, från nästan vegetationsfria stränder närmast havet till strandängsvegetation i de över delarna.

Intakta zoner med förekomst av olika vegetationstyper.

I vissa fall tångtäkt.

Bevarandemål

(Bevarandemålen beskriver naturtypen vid gynnsam bevarandestatus. De är av typen kvalitetsmål och ska bl. a. vara lätta att följa upp. Nedan ges förslag till sådana mål. Målen kommer i många fall att behöva ändras när basinventering är genomförd. Då kommer också alla x och y i texten nedan att bytas ut mot faktiska värden.)

Area

Naturtypens utbredning bibehålls inom området och täcker minst x (78) hektar.

Strukturer och funktioner

Utbredningen av vresros och andra främmande arter (ofta trädgårdsväxter) minskar och täcker högst x % av ytan

Typiska arter

- Minst x av de typiska arterna nedan förekommer i minst X % av provytorna.

Typiska arter:

Strandkvanne, strandaster, strandbeta, marviol, kärrtörel, saltarv och strandråg.

Vegetationsklädda havsklippor

Naturvårdsverkets definition

Havsklippor bevuxna med gräs- och örtvegetation. Klipporna har varierad vegetationstäckning beroende bl.a. på havets påverkan, geologi och geomorfologi. På de mest utsatta klipporna närmast havet finns vegetationsfria klippavsatser och skrevor och på de ställen där jord kunnat ackumuleras finns gräsbevuxna klippphyllor, branter och sluttningar. Längre inåt landet där klipporna är mer skyddade kan ris, örter och vindpinade träd och buskar etablera sig.

Karaktärsarter: Trift, marrisp, strandglim, gulkämpar, rödsvingel, kustbaldersbrå och skörbjuggsört. Närmast vattenlinjen blågrönalgen *Calothrix scopulorum* och skorplavar.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

Zonerad och varierad vegetation, från klippor närmast havet till mer skyddade lägen där tjockare jordlager kunnat bildas.

Rikt fågelliv.

Bevarandemål

(Bevarandemålen beskriver naturtypen vid gynnsam bevarandestatus. De är av typen kvalitetsmål och ska bl. a. vara lätta att följa upp. Nedan ges förslag till sådana mål. Målen kommer i många fall att behöva ändras när basinventering är genomförd. Då kommer också alla x och y i texten nedan att bytas ut mot faktiska värden.)

Area

Naturtypens utbredning bibehålls inom området och täcker minst x (78) hektar.

Strukturer och funktioner

Naturtypen är i huvudsak öppen. Träd och buskar har tillsammans en krontäckning av högst x %.

Typiska arter

- Minst x av de typiska arterna (se nedan) förekommer i minst y % av provytorna.

Typiska arter

Kärlväxter

Dvärglin, knutarv, kustbaldersbrå, skörbjuggsört, strandglim, strandloka, trift, västkustarv.

Fåglar

Pilgrimsfalk, roskarl, sillgrissla, silltrut, silvertärna, skärpiplärka, strandskata, tobisgrissla och tordmule.

Lavar

Brosklavar, saltlav.

Beskrivningen av mål med typiska arter kan behöva kompletteras senare.

Ler- och sandsediment med glasört och andra annueller

Naturvårdsverkets definition

Ler- och sandsediment som periodvis översvämmas av saltvatten, huvudsakligen koloniserade av glasört och andra annueller eller gräs. Saltrika fläckar, s.k skonor eller saltbrännor, kan förekomma. Typen är ofta välhävdat och finns ofta som inslag i 1330 "Salta strandängar".

Karaktärsarter: Saltört, glasört, strandnarv, dansk skörbjuggsört och revigt saltgräs.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

Kontinuerlig hävd av omgivande mark, ofta strandängar.

Periodvisa översvämningar.

God vattenkvalitet.

Bevarandemål

(Bevarandemålen beskriver naturtypen vid gynnsam bevarandestatus. De är av typen kvalitetsmål och ska bl. a. vara lätta att följa upp. Nedan ges förslag till sådana mål. Målen kommer i många fall att behöva ändras när basinventering är genomförd. Då kommer också alla x och y i texten nedan att bytas ut mot faktiska värden.)

Area

Naturtypens utbredning bibehålls inom området och täcker minst x (393) hektar.

Strukturer och funktioner

Storvuxna igenväxningsindikatorarter som vass, rörflen, havssäv eller blåsäv förekommer inte i större bestånd än x kvadratmeter.

Typiska arter

Minst x av de typiska arterna (se nedan) förekommer i minst y % av provytorna.

Typiska arter:

Glasört, saltnarv, saltört.

rödbena, rödspov, skärfläcka, småtärna, storspov, strandskata, större strandpipare och tofsvipa.

Beskrivningen av mål med typiska arter kan behöva kompletteras senare.

Salta strandängar

Naturvårdsverkets definition

Strandängar och strandbetesmarker som är påverkade av saltvatten med en salinitet vanligen över 1,5%. Dessa är eller har tills nyligen varit präglade av slåtter eller betesdrift.

Karaktäristiskt är inslaget av saltrika fläckar (saltbrännor) som uppstått genom att vattnet från översvämningar avdunstat. Växt- och djursamhällena har speciella anpassningar till hög salthalt.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

Kontinuerlig hävd krävs för att bevara markens karaktäristiska flora och fauna och för att ge

goda förutsättningar för häckande och rastande fåglar. Eftersom många arter är beroende av kort avbetade strandängar är en tämligen intensiv betesgång viktig. Havsstrandängen ska bestå av en mosaik mellan områden med riktigt väl avbetad vegetation och områden med svag tuvighet.

Låg störning från rörligt friluftsliv, lösspringande hundar etc. under fåglarnas häckningstid.

God vattenkvalitet.

Bevarandemål

(Bevarandemålen beskriver naturtypen vid gynnsam bevarandestatus. De är av typen kvalitetsmål och ska bl. a. vara lätta att följa upp. Nedan ges förslag till sådana mål. Målen kommer i många fall att behöva ändras när basinventering är genomförd. Då kommer också alla x och y i texten nedan att bytas ut mot faktiska värden.)

Area

Naturtypens utbredning bibehålls inom området och täcker minst x (393) hektar.

Strukturer och funktioner

Naturtypen är väl hävdad varje år så att det inte sker någon skadlig ansamling av förna.

Naturtypen är fri från träd och buskar på betesmarken och i skiftesgränser.

Stolpar och andra uppskjutande föremål högre än 1,4 meter förekommer ej.

Den andel av området som täcks av vattensamlingar (x hektar) bibehålls eller ökar.

Blommande vass förekommer inte.

Typiska arter

Minst x av de typiska kärlväxterarna nedan finns i y % av provrutorna.

Typiska arter:

Saltmålla, trift, plattsäv, rödsäv, kustarun, dvärgarun, sumpgentiana, strandkrypa, smal kärringtand, strandrödtoppa, ormtunga, ormax, strandgroblad, gulkämpar, revigt saltgräs, strandnarv, knutnarv, havsnarv, saltnarv, strandmaskroser och smultronköver.

Förekomsten av de typiska fågelarterna tofsvipa och rödbena bibehålles eller ökar.

Beskrivningen av mål med typiska arter kan behöva kompletteras senare.

Nordatlantiska fukthedar med klockljung

Naturvårdsverkets definition

Naturtypen återfinns på fuktiga, i regel trädlösa hedar med vitmossor och klockljung, dels i kantzonen mot myrar eller sjöar och vattendrag, dels i betespräglade fuktiga, surare marker i det äldre odlingslandskapet. Torvdjupet överskrider ej 3 dm.

Karaktärsarter: klockljung, blååtrel, granspira, borsttåg, hedsäv, ljung, klockgentiana, myrlilja och vitmossor.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

Fukthedar med hävdgynnade naturvärden är beroende av fortsatt skötsel. Många av arterna är konkurrenssvaga. Det innebär att deras möjlighet att gro och leva kvar minskar om buskar och ljung breder ut sig i slutna bestånd.

Naturtypen är i huvudsak helt öppen.

Hydrologin är opåverkad.

Naturtypen är inte påverkad av gödsling och insädd.

Populationerna av de typiska arterna i naturtypen bibehålls eller ökar.

Artsammansättningen är karaktäristisk för naturtypen utan negativ inverkan av främmande arter.

Bevarandemål

(Bevarandemålen beskriver naturtypen vid gynnsam bevarandestatus. De är av typen kvalitetsmål och ska bl. a. vara lätta att följa upp. Nedan ges förslag till sådana mål. Målen kommer i många fall att behöva ändras när basinventering är genomförd. Då kommer också alla x och y i texten nedan att bytas ut mot faktiska värden.)

Area

Naturtypens utbredning bibehålls inom området och täcker minst x (78) hektar.

Strukturer och funktioner

Naturtypen är väl hävdad varje år så att det inte sker någon skadlig ansamling av förna.

Träd förekommer med högst x stammar per ha och saknas helt på delytor mindre än 0,1 ha. Buskar som vuxit upp i ett välhävdad landskap har en krontäckning av högst 5 %.

Vedartad igenväxningsvegetation högre än 0,5 m förekommer ej.

I naturtypen förekommer endast naturliga variationer i hydrologin.

Typiska arter

Minst x av de typiska arterna (se nedan) finns i minst y % av provytorna.

Jungfru Marie nycklar, sileshår, klockljung, klockgentiana, borsttåg, myrtilja, granspira, nattviol, ängsvädd, och hedsäv.

Beskrivningen av mål med typiska arter kan behöva kompletteras senare.

Torra hedar

Naturvårdsverkets definition

Torra till friska hedar på silikatrika podsoljordar, formade av bete eller slåtter, bränning och buskröjning. Vegetationen uppvisar stor variation beroende på underlag, fuktighet, hävdhistoria och hävdintensitet.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

Hedarna är beroende av hävd. Många av arterna är konkurrenssvaga. Det innebär att deras möjlighet att gro och leva kvar minskar om buskar och ljung breder ut sig för kraftigt. I dag återfinns arterna främst på magra slåtter- eller betesmarker som bränns regelbundet.

Förekomst av slitagefläckar i grässvålen är i mindre skala (x % av naturtypen) är positiv då det gynnar frögroning och vissa insekter.

Insprängt i hedmosaiken eller i anslutning till heden finns enebuskar och mer buskiga och trädbevuxna partier som ger lä men inte skuggar för mycket. Mosaikstruktur med bryn och buskage omväxlande med öppen solbelyst mark samt förekomst av blommande buskar av t.ex. hagtorn och slån gynnar en lång rad av insekter, t ex många dagfjärilar, vildbin och blomflugor, som behöver både öppna och slutna områden under sin livscykel.

Artsammansättningen är karaktäristisk för naturtypen och är inte påverkad av gödsling eller insådd av främmande arter.

Populationerna av de typiska arterna i naturtypen bibehålls eller ökar.

Bevarandemål

(Bevarandemålen beskriver naturtypen vid gynnsam bevarandestatus. De är av typen kvalitetsmål och ska bl. a. vara lätta att följa upp. Nedan ges förslag till sådana mål. Målen kommer i många fall att behöva ändras när basinventering är genomförd. Då kommer också alla x och y i texten nedan att bytas ut mot faktiska värden.)

Area

Naturtypens utbredning bibehålls inom området och täcker minst x (78) hektar.

Strukturer och funktioner

Naturtypen är väl hävdad varje år. Med väl hävdad avses att det inte sker någon skadlig ansamling av förna.

Naturtypen är i huvudsak öppen. Träd och buskar som vuxit upp i ett välhävdad landskap har en total krontäckning av högst 15 %.

Vedartad igenväxningsvegetation högre än 0,5 m förekommer ej.

Bränning genomförs minst vart 10 år i de delar där ljung dominerar i fältskiktet.

Typiska arter

Minst x av de typiska arterna (se nedan) finns i minst x % av provytorna.

Vårtåtel, kattfot, slåttergubbe, fältmalört, småstarr arter, knägräs, backnejlika, rotfibbla, stagg, backsippa, ängsvädd, sandmaskrosor och baktimjan.

Beskrivningen av mål med typiska arter kan behöva kompletteras senare.

Enbuskar på hedar eller kalkgräsmarker

Naturvårdsverkets definition

Naturtypen återfinns på hedar eller näringsfattiga gräsmarker som betas eller som tills nyligen hävdats och där det även i äldre tider fanns ett stort inslag av enbuskar.

Enbuskvegetationen täcker högst 25%.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

Naturtypen är beroende av hävd. Den optimala miljön för naturtypens arter har troligen varit magra slåttermarker och betesmarker som bränts.

Naturtypen är inte påverkad av gödsling och insådd av främmande arter.

Populationerna av de typiska arterna i naturtypen bibehålls eller ökar.

Bevarandemål

(Bevarandemålen beskriver naturtypen vid gynnsam bevarandestatus. De är av typen kvalitetsmål och ska bl. a. vara lätta att följa upp. Nedan ges förslag till sådana mål. Målen kommer i många fall att behöva ändras när basinventering är genomförd. Då kommer också alla x och y i texten nedan att bytas ut mot faktiska värden.)

Area

Naturtypens utbredning bibehålls inom området och täcker minst x (315) hektar.

Strukturer och funktioner

Habitatet är väl avbetat varje år så att det inte sker någon skadlig ansamling av förna.

Områden med nål- och tyskginst betas ej av får.

Träd och buskar som vuxit upp i ett välhävdad landskap har en total krontäckning av högst 35 % och enar täcker högst 25 %.

Vedartad igenväxningsvegetation högre än 0,5 m förekommer ej.

Typiska arter

Minst x av de typiska arterna (se nedan) finns i minst y % av provytorna.

Blåsuga, kattfot, slåttergubbe, låsbräken, liten blåklocka, knägräs, slåtterfibbla, gökärt, stagg, orkidéer, granspira, jungfrulin, ängsskallra, ängsvädd, ängsviol.

Beskrivningen av mål med typiska arter kan behöva kompletteras senare.

Artrika stagg-gräsmarker på silikatsubstrat*

Naturvårdsverkets definition

Naturtypen återfinns på magra jordar i öppna gräsmarker med rik förekomst av stagg. Vegetationen uppvisar stor variation.

* Bevarandet av naturtypen har hög prioritet inom EU.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

De artrika stagsamhällena har uppkommit genom hävd, antingen genom ängsbruk eller betesdrift, med i regel en lång kontinuitet. Många av arterna är konkurrenssvaga. Det innebär att deras möjlighet att gro och leva kvar minskar om buskar och ljung breder ut sig för kraftigt. Deras optimala miljöer är troligen magra, hedartade och fuktiga slättermarker och betesmarker som bränns regelbundet. Både klockgentiana och granspira svarar positivt på bränning.

Naturtypen är i huvudsak helt öppen.

Hydrologin är opåverkad.

Naturtypen är inte påverkad av gödsling och insådd.

Populationerna av de typiska arterna i naturtypen bibehålls eller ökar.

Bevarandemål

(Bevarandemålen beskriver naturtypen vid gynnsam bevarandestatus. De är av typen kvalitetsmål och ska bl. a. vara lätta att följa upp. Nedan ges förslag till sådana mål. Målen kommer i många fall att behöva ändras när basinventering är genomförd. Då kommer också alla x och y i texten nedan att bytas ut mot faktiska värden.)

Area

Naturtypens utbredning bibehålls inom området och täcker minst x (78) hektar.

Strukturer och funktioner

Naturtypen är väl hävdad varje år så att det inte sker någon skadlig ansamling av förna.

Naturtypen är i huvudsak helt öppen. Träd förekommer med högst 4 stammar per ha och saknas helt på habitatytor som är mindre än 0,1 ha. Buskar som vuxit upp i ett välhävdad landskap har en krontäckning av högst 5 %.

Vedartad igenväxningsvegetation högre än 0,5 m förekommer ej.

Negativa indikatorarter som hundkex, brännässla, skräppor, åkertistel, älgört och örnbräken förekommer i högst 5 % av provrutorna.

I naturtypen förekommer endast naturliga variationer i hydrologin.

Typiska arter

Minst x av de typiska arterna (se nedan) finns i minst y % av provytorna.

Blåsuga, kattfot, slättergubbe, låsbräken, liten blåklocka, knägräs, slätterfibbla, gökärt, stagg, orkidéer, jungfrulin, ängsskallra, ängsvädd, ängsviol.

Beskrivningen av mål med typiska arter kan behöva kompletteras senare.

Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn

Naturvårdsverkets definition

Öppna eller mycket glest skogbevuxna myrar (<25% krontäckning) av typen svagt välvd

mosse, fattigkärr, intermediära kärr och gungflyn.

Karaktärsarter: Vitmossarter, ängsull, strängstarr, trådstarr, sumpstarr, dystarr, flaskstarr, kallgräs, vitag, vattenklöver, kråklöver, tranbär, rosling, ljung och tuvsäv.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

Opåverkad vattenregim i vattendrag.

Opåverkad hydrologi och hydrokemi. Detta inkluderar att torv inte oxideras som en följd av antropogena ingrepp utan endast som en eventuell följd av klimatförändringar.

Naturtypen är i huvudsak öppen.

Förekomst av strukturer/formelement till exempel tuvor, strängar, höljor, gölar, dråg, lagg, randskog.

Artsammansättningen är karaktäristisk för naturtypen och utan negativ inverkan av främmande arter.

Populationerna av de typiska arterna i naturtypen bibehålls eller ökar.

Bevarandemål

(Bevarandemålen beskriver naturtypen vid gynnsam bevarandestatus. De är av typen kvalitetsmål och ska bl. a. vara lätta att följa upp. Nedan ges förslag till sådana mål. Målen kommer i många fall att behöva ändras när basinventering är genomförd. Då kommer också alla x och y i texten nedan att bytas ut mot faktiska värden.)

Area

Naturtypens utbredning bibehålls inom området och täcker minst x (78) hektar.

Strukturer och funktioner

Arealen av våtmark med ostörd hydrologi bibehålls.

Täckningsgraden av strukturer (mjukmattor, gölar etc) bibehålls eller ökar.

Träd- och buskskiktets täckningsgrad är mindre än x %.

Växtligheten är naturligt lågvuxen.

Minst x % av arealen utgörs av vitmossemattor.

Typiska arter

Minst x av de typiska mossarterna (se nedan) förekommer i minst y % av provytorna.

Uddvitmossa, sotvitmossa/mellanvitmossa, drågvitmossa, klyvbladsvitmossa och röd glansvitmossa.

Beskrivningen av mål med typiska arter kan behöva kompletteras senare.

Pionjärvegetation på silikatrika bergytor

Naturvårdsverkets definition

Öppna, tidvis mycket torra bergytor av i huvudsak gnejs och granit. Vegetation är lågvuxen och gles med små, ettåriga växtarter och fetbladsväxter i tunna jordlager, mossor och lavar.

Karaktärsarter; vitknavel, bergsyra, vårtåtel, styvmorsviol.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

Naturtypen är oftast beroende av bete och förmodligen ofta även beroende av tillfälliga störningar av typen brand.

Naturtypen är utan negativ inverkan av gödsling och främmande arter.

Populationerna av de typiska arterna i naturtypen bibehålls eller ökar.

Bevarandemål

(Bevarandemålen beskriver naturtypen vid gynnsam bevarandestatus. De är av typen kvalitetsmål och ska bl. a. vara lätta att följa upp. Nedan ges förslag till sådana mål. Målen kommer i många fall att behöva ändras när basinventering är genomförd. Då kommer också alla x och y i texten nedan att bytas ut mot faktiska värden.)

Area

Naturtypens utbredning bibehålls inom området och täcker minst x hektar.

Strukturer och funktioner

Naturtypen är i huvudsak öppen. Träd och buskar som vuxit upp i ett välhävdad landskap har tillsammans en krontäckning av högst x %.

Vedartad igenväxningsvegetation förekommer ej.

Typiska arter

Minst x av de typiska kärlväxtarterna (se nedan) finns i y % av provytorna.

Minst en av de typiska lavarerna nedan finns i x % av provytorna.

Kärlväxter

Bräcke-arter, gul fetknopp, kattfot, styvmorsviol, tjärblomster, vitknavel, vårspärgel, vårtåtel.

Lavarer: Navellavar, tuschlav,

Trädklädda betesmarker av fennoskandisk typ

Naturvårdsverkets definition

Betesmarker bevuxna med träd och buskar med en krontäckning av minst 25%,

- antingen hagmark med ett glest trädskikt av björk, ek eller andra träslag eller

- dungar av skog i en för övrigt öppen hagmark eller

- betade skogar med kontinuitet på tidigare utmarker.

Hagmarker med grova lövträd är speciellt värdefulla eftersom träden i regel är artrika vad gäller lavar, svampar och evertebrater. Betade skogar har ofta en rik marksvampflora som också är hävdberoende.

Karaktärsarter. Tusentals arter kan höra hemma i denna naturtyp. I trädskiktet märks ofta ek, björk, gran och tall, i buskskiktet hassel, bland örter t.ex. gökärt, backsmörblomma, ängsskära, ängsvädd, stor blåklocka, skogsnäva, hundloka, svinrot, skogsklöver, och smalgröe. Vanliga lavar är t.ex. bitterlav och slånlav. Av svampar märks t.ex. oxtungsvamp och svavelticka.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

Vidkroniga träd, som växt upp i öppet solbelyst läge, måste även fortsättningsvis ha ljus och värme för att inte konkurreras ut. Många av de organismer som lever på dessa träd, t.ex. lavar och insekter försvinner vid ökad beskuggning.

Fältskiktet behöver ljus och fortsatt hävd för att inte grässvålen ska luckras upp och kärllväxterna konkurreras ut av skuggtåliga arter.

Förekomst av träd i olika åldrar, så att det inte uppstår åldersglapp. Vissa arter av framför allt svampar, lavar och insekter lever bara i riktigt gamla träd. När de gamla träden dör måste det allt framgent finnas levande träd kvar som är tillräckligt gamla för att kunna vara värdträd för dessa arter.

Förekomst av substrat är av största vikt för epifytiska mossor, lavar och svampar samt för insekter och landmollusker. Exempel på substrat: gamla träd, grova träd, död ved i grenar, hålträd, torrträd och lågor av olika trädslag och i olika nedbrytningsstadier.

Mosaikstruktur med bryn, buskar och gläntor omväxlande med trädbevuxen skuggig mark samt förekomst av blommande buskar av t.ex. hagtorn, slån och rosenbuskar gynnar en lång rad av insekter, t ex många dagfjärilar, vildbin och blomflugor, som behöver både öppna och slutna områden under sin livscykel.

Betad skog: Fältskiktets kärllväxter behöver luckighet i trädskiktet för att ljus och värme ska nå marken samt fortsatt hävd för att inte grässvålen ska luckras upp och växterna utkonkurreras av skuggtåliga arter.

Skogs- och trädkontinuitet (på platsen har det vuxit skog under flera trädgenerationer, dvs i flera hundra år och det har hela tiden funnits inslag av gamla träd).

Fortsatt hävd i form av bete. Grässvålen ska vara väl avbetad vid vegetationsperiodens slut.

Blommande buskar av t.ex. slån, hagtorn, nypon och björnbär ökar diversiteten och är hemvist för många fjärilar och andra insekter.

Mosaikstruktur med bryn, buskar och gläntor omväxlande med trädbevuxen skuggig mark gynnar en lång rad av insekter, t ex många dagfjärilar, vildbin och blomflugor, som behöver både öppna och slutna områden under sin livscykel.

Förekomst och kontinuerligt tillskott av lämpliga substrat är av största vikt för epifytiska mossor och lavar för svampar och insekter. Exempel på substrat: gamla träd, grova träd, död ved i grenar, hålträd, torrträd och lågor av olika trädslag och i olika nedbrytningsstadier.

Bevarandemål

(Bevarandemålen beskriver naturtypen vid gynnsam bevarandestatus. De är av typen kvalitetsmål och ska bl. a. vara lätta att följa upp. Nedan ges förslag till sådana mål. Målen kommer i många fall att behöva ändras när basinventering är genomförd. Då kommer också alla x och y i texten nedan att bytas ut mot faktiska värden.)

Area

De trädklädda betesmarkernas utbredning bibehålls eller ökar inom området och täcker minst x (19) hektar.

Strukturer och funktioner

I x % av naturtypen vissar vegetationen tydlig betespåverkan och det sker ingen skadlig ansamling av förna

Ekar kan föryngra sig i eller i anlutning till området.

Nyetablerade ekar har förutsättningar att utveckla stora kronor.

Ekar med stora kronor har förutsättningar att leva vidare utan störningar i kronorna och solen når flertalet av stammarna.

Antalet ihåliga och grova träd bibehålls eller ökar.

Negativa indikatorarter, såsom hundkex, brännässla, åkertistel, krusskräppa, örnbräken, bergrör och grenrör förekommer i högst 25 % av provytorna.

Typiska arter

Minst x av de typiska arterna (se nedan) förekommer i minst y % av provytorna.

kärlväxter

Gökärt, klockpyrola, knägräs, liten blåklocka, lundstarr, stagg, teveronika, ängsvädd, ärenpris.

lavar

Almlav, collemaarter, ekspiklav, fjällig filtlav, fuscopannariaarter, gammelekslav, gammelgranslav, garnlav, gelélavar, grymig blåslav, grå skärelav, gul droplav, gul porlav, guldudrad spiklav, havstulpanlav, lunglav, lönnlav, matt pricklav, nephromaarter, njurlavar, pannariaarter, parmeliellaarter, skinnlav, skrovellav, slät lönnlav, sotlav, ädellav, örtlav.

Beskrivningen av mål med typiska arter kan behöva kompletteras senare.

Ek-avenbokskog av buskstjärnblomma typ

Naturvårdsverkets definition

Skogar med ek på friska, fuktiga jordar, som kan bestå av såväl lera och silt som grövre, silikatrika jordarter. Inslag av andra lövträd och hassel kan förekomma.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

Kontinuitet av ek av en varierande ålder, framför allt av gamla träd.

Förekomst av substrat är viktigt för epifytiska lavar, mossor och svampar, samt för insekter och landmollusker. Exempel på substrat är död ved i grenar, torrträd, hålträd, lågor av olika trädslag och i olika nedbrytningsstadier samt bark på gamla träd av olika trädslag.

Bevarandemål

(Bevarandemålen beskriver naturtypen vid gynnsam bevarandestatus. De är av typen kvalitetsmål och ska bl. a. vara lätta att följa upp. Nedan ges förslag till sådana mål. Målen kommer i många fall att behöva ändras när basinventering är genomförd. Då kommer också alla x och y i texten nedan att bytas ut mot faktiska värden.)

Area

Naturtypens utbredning bibehålls inom området och täcker minst x (150) hektar.

Strukturer och funktioner

Gran förekommer inte i naturtypen.

x% av virkesförrådet utgörs av död ved.

Typiska arter

- Minst x av de typiska arterna nedan förekommer i minst y % av provytorna.

kärlväxtarter

Trolldruva, myskmadra, murgröna, gulplister, vätteros, vårärt, lundslok, skogsbingel, lungört, buskstjärnblomma, underviol,

mossarter

Fällmossa, neckera-arter, ulota-arter, anomodon-arter, klippfrullania, mörk husmossa, porella-arter, guldlockmossa, blek stjärnmossa.

Beskrivningen av mål med typiska arter kan behöva kompletteras senare.

Äldre ekskogar på sura, sandiga marker

Naturvårdsverkets definition

Ekskogar ofta med inslag av vårtbjörk, rönn och asp på näringsfattiga, ofta sura jordar. Markerna är ofta hedartade (hedeskog). Ibland är träden senvuxna, låga och knotiga (s.k. krattskog). Buskskiktet är glest, ofta med brakved och rönn.

Karaktärsarter: Ek, vårtbjörk, glasbjörk, rönn, asp, kruståtel, ängskovall, blåbär, vitsippa, ekorrbär och väggmossa.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

Förekomst av substrat är av största vikt för epifytiska mossor, lavar och svampar samt för insekter och landmollusker. Exempel på substrat: gamla träd, grova träd, död ved i grenar, hålträd, torrträd och lågor av olika trädslag och i olika nedbrytningsstadier.

Naturvärdena i skogar som varit slutna under längre tid utvecklas till stora delar genom en dynamik som omfattar störningar, som t.ex. stormfällningar, svamp- och insektsangrepp.

Artsammansättningen är karaktäristisk för naturtypen och utan negativ inverkan av främmande arter.

Populationerna av de typiska arterna i naturtypen bibehålls eller ökar.

Bevarandemål

(Bevarandemålen beskriver naturtypen vid gynnsam bevarandestatus. De är av typen kvalitetsmål och ska bl. a. vara lätta att följa upp. Nedan ges förslag till sådana mål. Målen kommer i många fall att behöva ändras när basinventering är genomförd. Då kommer också alla x och y i texten nedan att bytas ut mot faktiska värden.)

Area

Naturtypens utbredning bibehålls inom området och täcker minst x (78) hektar.

Strukturer och funktioner

Ek är det dominerande trädslaget och utgör minst 50 % av virkesförrådet.

På 90 % av arealen finns det minst två skikt och alla skikt består av ek till minst 50% baserat på virkesförråd.

De andelar av virkesförrådet som utgörs av gammal ek och av grov ek bibehålls eller ökar.

Minst x % av virkesförrådet utgörs av död ved.

Granar över 1 m höjd saknas inom en radie av 3 meter från 90 % alla ekstammar, lågor och högstubbar vars diameter är grövre än 50 cm i brösthöjd.

Nya granar tillåts ej nå kronskiktet och granar 2 m – 6 m höjd saknas i alla provytor.

Arealen av habitat med nyckelbiotopsstatus ökar.

Typiska arter

Minst x av de typiska arterna (se nedan) finns i mer än y % av alla provytor.

Lavar:

Rosa lundlav, stor knopplav, liten ädellav, gulnål, grymig nållav, bokkantlav, traslav, lunglav, örtlav, njurlavar, mussellav, skriftklotterlav, olivklotterlav, grymig filtlav, bokvårtlav, havstulpanlav.

Mossor:

Fällmossa, späd frullania, klippfrullania, trubbfjädermossa, guldlockmossa, kornbandmossa, platt fjädermossa, grov fjädermossa, porella-arter, ulota-arter, Zygodon-arter.

Beskrivningen av mål med typiska arter kan behöva kompletteras senare.

Beskrivning av områdets arter

Blå kärrhök

I södra och mellersta Sverige var blå kärrhöken tidigare en regelbunden häckfågel i vassjöar och på mossar. Vid början av 1960-talet slogs emellertid denna förekomst ut. Den senaste skattningen av beståndet gjordes år 2000 då det angavs att ca 850 par häckar i landet. Samtliga häckningar var i norra Sverige.

Biotopvalet under flyttning utgörs av öppna, trädfräa marker som t.ex. åkrar, ängar, hedar och våtmarksområden. Födan består av fåglar och smågnagare som den fångar i öppen terräng, allt ifrån hygge och myr till åker och äng.

Den blå kärrhöken rastar ofta inom området under flyttningen och vanligtvis stannar också ett mindre antal kvar under hela vintern.

Biotopvalet för övervintring och flyttning utgörs av öppna, trädfräa marker som t.ex. åkrar, ängar, hedar och våtmarksområden. Födan består av fåglar och smågnagare som den fångar i öppen terräng, allt ifrån hygge och myr till åker och äng.

Bevarandestatusen för området kan besvaras efter en basinventering.

Bevarandemål

Lämpliga strukturer och ostördhet ska finnas i tillräcklig omfattning för att arten ska kunna utnyttja området rast- och övervintringslokal.

För att utvärdera Kungsbackafjorden såsom en viktig lokal för blå kärrhök kan denna lokal jämföras med andra lokaler. En tidsserieanalys kan göras av den proportion blå kärrhökar som återfinns här jämfört med övriga lokaler.

Bevarandemålet kompletteras senare när Naturvårdsverket/Artdatabanken tagit fram mål för arten på biogeografisk nivå.

Brun kärrhök

Den bruna kärrhöken är starkt knuten till vassrika stränder vid sjöar och vattendrag. En förutsättning för häckning är att det finns tillgång på tät gammal vass eller liknande vegetation att bygga boet i. Arten kräver tillgång på lämpliga bytesdjur vid häckningslokaler och i dess omgivning. Jaktutflykter över åkermark kan utsträckas åtskilliga kilometer från boplatser. Födan utgörs av sorkar, grodor, fågelungar etc., ibland även ägg, fisk och kadaver.

Bevarandestatus för brun kärrhök kan besvaras efter en basinventering. Eventuellt kan även den pågående häckfågeltaxeringen som görs i Halland delvis besvara denna fråga.

Bevarandemål

Lämpliga strukturer och ostördhet ska finnas i tillräcklig omfattning för att arten ska kunna utnyttja området för både häckning och övervintring.

För att bevaka en gynnsam bevarande status kan en tidsserieanalys av antalet häckande par göras.

Området skall uppvisa en gynnsam bevarande status för brun kärrhök. Med gynnsam bevarande status menas att artens populationsutveckling på lång sikt kommer att förbli livskraftig.

Bevarandemålet kompletteras senare när Naturvårdsverket/Artdatabanken tagit fram mål för

arten på biogeografisk nivå.

Brushane

Brushanen ses sporadiskt under vår och höst under sin flyttning mellan häckningsområdena och vinterkvarteren. Brushanarna födosöker gärna på tångvallar och hävdade gräsmarker.

Brushanen kan numera räknas som utgången som häckfågel i Halland. Under 1990-talet har den häckat sporadiskt vid Getterön och Båtafjorden med något enstaka par, men år 2002 hittades arten inte på någon av de gamla häckningsplatserna. I bra häckningsmiljöer finns en mosaik av gräs- och starrmarker, öppna dy- och jordtytor och grunda vattensamlingar. Artens utbredningsområde ligger framförallt utanför Sveriges gränser men ett stort antal passerar södra Sverige under flyttningen.

Arten lever framförallt av olika typer av ryggradslösa djur som förekommer i strandzonens sediment. Brushanen är känslig för störningar i rastområdena som innebär minskad tillgång på välhävdade strandängar med orörd hydrologi.

Bevarandestatus för brushane i området kan besvaras efter en basinventering. Eventuellt kan även den pågående häckfågeltaxeringen som görs i Halland besvara denna fråga. Förnärvarande finns det ingen kännedom om någon häckning i Halland.

Bevarandemål

Lämpliga strukturer och ostördhet ska finnas i tillräcklig omfattning för att arten ska kunna utnyttja området som både häcknings- och rastlokal.

Partier som är lämpliga för brushanens häckning är en mosaik av lite högre gräs- och starrbevuxna ytor, öppna dy- och jordblottor och grunda vattensamlingar, denna miljö bör återfinnas på strandängarna.

För att bevaka en gynnsam bevarande status kan en tidsserieanalys av antalet häckande par göras.

Området skall uppvisa en gynnsam bevarande status för brushane. Med gynnsam bevarande status menas att artens populationsutveckling på lång sikt kommer att förbli livskraftig.

För att utvärdera Kungsbackafjorden såsom en viktig rastlokal för brushane kan denna lokal jämföras med andra lokaler. En trendanalys kan göras av den proportion brushanar som återfinns här jämfört med övriga lokaler.

Bevarandemålet kompletteras senare när Naturvårdsverket/Artdatabanken tagit fram mål för arten på biogeografisk nivå.

Fiskgjuse

Fiskgjusen är helt beroende av tillgång till öppet vatten inom sitt hemområde (havsmiljö, insjöar, älvar, åar) eftersom födan nästan uteslutande består av fisk. Den fångar endast ytligt

gående fisk, ned till maximalt en halv meters djup.

Fiskgjusen fiskar i såväl näringsrika som näringsfattiga sjöar liksom i större vattendrag och i grundare kustområden. Jaktframgången kan dock minska avsevärt om vattnet är alltför grumligt. I områden med enbart oligotrofa sjöar kan sämre tillgång på fisk medföra lägre reproduktion bl.a. beroende på att gjusarna måste jaga över större arealer.

Fåglarna är beroende av lämpliga träd för sitt bobygge. Det vanligaste trädslaget är tall där det stora risboet byggs i toppen av plattkronade, kraftiga träd, så att utsikt fås över omgivningen. Enstaka bon kan placeras i kraftledningsstolpar, stora torn eller på stora stenar i sjöar och vattendrag. Även grova tallar på myrholmar kan utnyttjas som boträd. Arten är ofta störningskänslig vid boplatsen. Den kan jaga upp till någon mil från boplatsen.

Fiskgusen har tidigare år häckat inom området.

Fiskgjusen är en av de fågelarter som vi känner bäst vad gäller numerär och häckningsframgång genom det mångåriga ringmärkningsprojekt som pågått i Halland. Aktiva stödåtgärder har gjorts bl.a med att skapa artificiella häckningsplatser. Anledningen till detta är att möjliga boplatser uppenbarligen är begränsande för etableringen av fiskgjuse par. På Getterön har ett antal konstgjorda boplatzformer gjorts som gjusarna använder. Fiskgjusen utnyttjar ofta Kungsbackafjorden och närliggande vatten för fiske. Bevarandestatusen är tämligen god på kort sikt då det visat sig att äldre fåglar ofta återkommer att häcka på samma plats som föregående år. Populationen är dock liten och en långsiktig bevarandestatus är osäker.

Bevarandemål

Lämpliga strukturer och ostördhet ska finnas i tillräcklig omfattning för att arten ska kunna utnyttja området för häckning.

För att bevaka en gynnsam bevarande status kan en tidsserieanalys av antalet häckande par göras.

Bevarandemålet kompletteras senare när Naturvårdsverket/Artdatabanken tagit fram mål för arten på biogeografisk nivå.

Fisktärna

Fisktärnan är knuten till öar och skär. Boet placeras på öppen torr mark som ofta är sparsamt bevuxet av gräs eller andra örter. Arten behöver tillgång på fiskrika sjöar och/eller grunda kustområden samt störningsfria häckningsplatser. För att kolonier ska kunna etableras krävs områden fria från rovdäggdjur, framför allt bör mink och räv hindras nå häckningsplatserna.

Bevarandestatusen för området kan besvaras efter en basinventering. Eventuellt kan även den pågående häckfågeltaxeringen som görs i Halland besvara denna fråga.

Bevarandemål

Lämpliga strukturer och ostördhet ska finnas i tillräcklig omfattning för att arten ska kunna utnyttja området som både häcknings- och rastlokal.

Populationen skall uppvisa en gynnsam bevarande status. Med gynnsam bevarande status menas att artens populationsutveckling på lång sikt kommer att förbli livskraftig. Eftersom fisktärnan gärna häckar i kolonier som ibland byter häckningsplats måste populationsstorleken skattas över en region som är större än det enskilda Natura 2000 området.

För att bevaka en gynnsam bevarande status kan en tidsserieanalys av antalet häckande par göras.

Bevarandemålet kompletteras senare när Naturvårdsverket/Artdatabanken tagit fram mål för arten på biogeografisk nivå.

Grönben

Förnärvarande finns det ingen kännedom om någon häckning i området och vi finner det inte troligt att grönben kommer att häcka i Kungsbackafjorden. Arten häckar tämligen allmänt i inlandet och lämpliga häckningsmiljöer utgörs av sankta stränder längs sjöar och vattendrag samt på fuktiga/våta gräs- eller starrbevuxna myrar. Arten kräver tillgång på öppet vatten och dyiga stränder. Den är särskilt vanlig i områden med flarkmyrar.

De högsta tätheterna hittar man i stora sammanhängande våtmarkspartier, men arten häckar regelbundet även vid mindre skogsomgärdade myrar.

Däremot är grönben allmän i Kungsbackafjorden innan och efter häckningssäsongen.

Grönben födosöker då på fuktiga mader och i grunda vikar.

Bevarandestatus för grönben i området kan besvaras efter en basinventering.

Bevarandemål

Lämpliga strukturer och ostördhet ska finnas i tillräcklig omfattning för att arten ska kunna utnyttja området som rastlokal.

För att utvärdera Kungsbackafjorden såsom en viktig lokal för grönben kan denna lokal jämföras med andra lokaler. En tidsserieanalys kan göras av den proportion grönben som återfinns här jämfört med övriga lokaler.

En stor mellanårsvariation i antalet rastande fåglar är att förvänta eftersom ett stort antal individer passerar under en kort tid. Lokala väderbetingelser vid denna tidpunkt kan ha stor inverkan.

Bevarandemålet kompletteras senare när Naturvårdsverket/Artdatabanken tagit fram mål för arten på biogeografisk nivå.

Havsörn

Havsörnsbeståndet har ökat i Sverige under den senaste tiden från att nära varit utrotad i landet. I Halland häckar inga havsörnar. Däremot har Halland ett övervintrande bestånd.

Organisationer och enskilda har bidragit positivt till örnarnas överlevnad och fortlevnad genom att under vinterhalvåret stödutfodrat örnar med giftfri mat i form av åtlar. Under häckningssäsongen äter havsörnen framförallt fisk och är därmed knuten till vatten för sitt näringssök.

Antalet övervintrande individer i Halland är förmodligen korrelerat till populationsstorleken och reproduktionsframgången hos häckande Havsörnar i Sverige och Norge.

Kungsbackafjordens geografiska placering och den ringa störning som är under vinterhalvåret

gör att övervintande havsörnar ses tämligen regelbundet.

Bevarandemål

Lämpliga strukturer och ostördhet ska finnas i tillräcklig omfattning för att arten ska kunna utnyttja området som övervintringslokal.

För att utvärdera Kungsbackafjorden såsom en viktig rastlokal för havsörn kan denna lokal jämföras med andra lokaler. En tidsserieanalys kan göras av den proportion rastande fåglar som återfinns här jämfört med övriga lokaler.

Bevarandemålet kompletteras senare när Naturvårdsverket/Artdatabanken tagit fram mål för arten på biogeografisk nivå.

Kentsk tärna

Denna kolonihäckande art är en sentida nykomling till den svenska fågelfaunan. Den häckade första gången vid Falsterbo 1911 och senare på några lokaler i Skåne och på Öland. Till Halland kom den på 1960-talet. Arten finns i Sverige vid kusten från Öland till Halland. Kentsk tärna häckar enbart längs kusterna, d.v.s. i havsmiljö. Tillgång på goda fiskeplatser, främst grunda vattenområden är en förutsättning för arten. Störningsfria häckningsplatser, främst på mindre öar, men även på större sandrevlar och liknande mera kustnära miljöer, behövs också för att arten skall häcka. Den väljer ofta boplatser tillsammans med skrattmåsar.

För att större kolonier ska kunna etableras krävs rovdjursfria miljöer, framför allt bör mink och räv hindras på häckningsplatserna.

Bevarandestatusen för området kan besvaras efter en basinventering. Eventuellt kan även den pågående häckfågeltaxeringen som görs i Halland besvara denna fråga.

Bevarandemål

Lämpliga strukturer och ostördhet ska finnas i tillräcklig omfattning för att arten ska kunna utnyttja området som både häcknings- och rastlokal.

Populationen skall uppvisa en gynnsam bevarande status. Eftersom kentsk tärna gärna häckar i kolonier med varierande häckningsplats bör populationsstorleken skattas över en region kan vara större än det enskilda Natura 2000 området.

För att bevaka en gynnsam bevarande status kan en tidsserieanalys av antalet häckande par göras.

Bevarandemålet kompletteras senare när Naturvårdsverket/Artdatabanken tagit fram mål för arten på biogeografisk nivå.

Kungsörn

Kungsörnen är en sentida invandrad art till Halland. I takt med att den skånska populationen har ökat har även häckning skett i Halland.

Förrutom skåne finns det också möjlighet att de halländska örnarna kan ha ett ursprung från de baltiska länderna.

Vid låga tätheter har det noterats att kungsörnen föredrar områden med låg störningsfrekvens från människor och undviker därför bebyggda områden. Bobalen som gärna återanvänds och utökas för varje år kan nå en anseelig storlek, vilket oftast ställer stora krav på grova boträd. Förutom kravet på grova träd väljer fåglarna revir efter bytestillgången.

Kungsörnen är mycket svår observerad under häckningstiden vilket gör att den lätt kan förbises. Äldre fåglar är oftast effektiva jägare till skillnad från ungfåglarna. Unga fåglars överlevnad under de första åren är starkt kopplat till mängden kadaver och as som finns att tillgå. Under vinterhalvåret finns i Halland en stam av kungsörnar varav en stor majoritet utgörs av ungfåglar från Sveriges nordligare populationer.

Vuxna fåglar jagar mestadels fåglar och däggdjur i storleksklassen 0,5–5 kilo eftersom detta är vikter den kan lyfta och flyga med. Däremot har den kapacitet att döda betydligt större byten. Större byten behöver därför ätas på plats.

Arten observeras vintertid i området.

Bevarandestatusen för området kan besvaras efter en basinventering.

Bevarandemål

Lämpliga strukturer och ostördhet ska finnas i tillräcklig omfattning för att arten ska kunna utnyttja området som övervintringslokal.

För att utvärdera Kungsbackafjorden såsom en viktig övervintringslokal för kungsörn kan denna lokal jämföras med andra lokaler. En tidsserieanalys kan göras av den proportion rastande fåglar som återfinns här jämfört med övriga lokaler.

Bevarandemålet kompletteras senare när Naturvårdsverket/Artdatabanken tagit fram mål för arten på biogeografisk nivå.

Ljungpipare

Arten häckar allmänt på fjällhedar i Norrland, på Ölands och Gotlands alvar och sällsynt på sydsvenska högmossar.

Under vår- och höstflyttningen är ljungpiparen beroende av öppna betesmarker eller stubbåkrar för sitt födosök. Den lever främst av insekter, särskilt skalbaggar, blötdjur, maskar, kräftdjur och spindlar.

Bevarandestatusen för området kan besvaras efter en basinventering.

Bevarandemål

Lämpliga strukturer och ostördhet ska finnas i tillräcklig omfattning för att arten ska kunna utnyttja området som rastlokal.

För att utvärdera Kungsbackafjorden såsom en viktig rastlokal för ljungpipare kan denna lokal jämföras med andra lokaler. En tidsserieanalys kan göras av den proportion rastande fåglar som återfinns här jämfört med övriga lokaler.

En stor mellanårsvariation i antalet rastande fåglar är att förvänta eftersom ett stort antal individer passerar under en kort tid. Lokala väderbetingelser vid denna tidpunkt kan ha stor inverkan.

Bevarandemålet kompletteras senare när Naturvårdsverket/Artdatabanken tagit fram mål för arten på biogeografisk nivå.

Myrspov

Under framförallt vårsträcket men även under hösten kan ett stort antal myrspovar rasta i området. Dessa individer häckar troligast på den arktiska tundran.

De stora antalen ses framför allt vid tillfällena då ett hastigt försämrat väder tvingar spovarna att rasta. Andra år då vädret är fördelaktigt under flyttningen kan nästa alla myrspovar passera utan att rasta.

Myrspoven rastar främst längs våra kuster i grunda våtmarksmiljöer utan högre vegetation.

Bevarandestatusen för området kan besvaras efter en basinventering.

Bevarandemål

Lämpliga strukturer och ostördhet ska finnas i tillräcklig omfattning för att arten ska kunna utnyttja området som rastlokal.

För att utvärdera Kungsbackafjorden såsom en viktig rastlokal för myrspov kan denna lokal jämföras med andra lokaler. En tidsserieanalys kan göras av den proportion rastande fåglar som återfinns här jämfört med övriga lokaler.

En stor mellanårsvariation i antalet rastande fåglar är att förvänta eftersom ett stort antal individer passerar under en kort tid. Lokala väderbetingelser vid denna tidpunkt kan ha stor inverkan.

Bevarandemålet kompletteras senare när Naturvårdsverket/Artdatabanken tagit fram mål för arten på biogeografisk nivå.

Salskrake

Salskraken häckar i de norra delarna av barrskogsregionen i Europa och Asien. Utbredningsområdet sträcker sig i ett smalt bälte från nordligaste Sverige till Stilla havet. Övervintringen sker i isfria vatten i framför allt södra Östersjön. Ett litet bestånd övervintrar kustnära i Kattegatt under milda vintrar.

Bevarandestatusen för området kan besvaras efter en basinventering.

Bevarandemål

Lämpliga strukturer och ostördhet ska finnas i tillräcklig omfattning för att arten ska kunna

utnyttja området som rast- och övervintringslokal.

För att utvärdera Kungsbackafjorden såsom en viktig övervintringslokal för salskrake kan denna lokal jämföras med andra lokaler. En tidsserieanalys kan göras av den proportion rastande salskrakar som återfinns här jämfört med övriga lokaler.

Bevarandemålet kompletteras senare när Naturvårdsverket/Artdatabanken tagit fram mål för arten på biogeografisk nivå.

Sångsvan

Sångsvanen har de senaste decennierna ökat kraftigt i antal. Även utbredningsområdet har utökats och arten är idag allmänt häckande i flertalet våtmarker i Halland. Efter häckningen söker sig svanarna ut mot kusterna där en del övervintrar under milda vintrar.

Bevarandestatusen för området kan besvaras efter en basinventering.

Bevarandemål

Lämpliga strukturer och ostördhet ska finnas i tillräcklig omfattning för att arten ska kunna utnyttja området som rast- och övervintringslokal.

För att utvärdera Kungsbackafjorden såsom en viktig rastlokal för sångsvan kan denna lokal jämföras med andra lokaler. En tidsserieanalys kan göras av den proportion rastande fåglar som återfinns här jämfört med övriga lokaler.

Bevarandemålet kompletteras senare när Naturvårdsverket/Artdatabanken tagit fram mål för arten på biogeografisk nivå.

Knubbsäl

Knubbsälen lever i kustnära områden med tillgång till stora ytor med grunda bottnar. Här jagar den efter de fiskarter som förekommer i störst mängd. Vidare måste det i området finnas lämpliga liggplatser (sandrev, skär el. liknande). Knubbsälen är beroende av goda liggplatser för pälsbyte (senare delen av juni-september) då ytterhuden måste hålla en hög temperatur. Ungarna föds på land i juni.

Knubbsälen har återhämtat sig efter senaste epidemin av valpsjuka. Beståndet har idag en gynnsam bevarandestatus.

Sälarna inventeras årligen. Flera kolonier finns inom området.

Bevarandemål

Lämpliga strukturer och ostördhet ska finnas i tillräcklig omfattning för att arten ska kunna utnyttja området.

För att bevaka en gynnsam bevarande status kan en tidsserieanalys av antalet göras.

Bevarandemålet kompletteras senare när Naturvårdsverket/Artdatabanken tagit fram mål för

arten på biogeografisk nivå.

Lax (i sötvatten)

Arten Lax gynnas när den har tillgång till oreglerade vattendrag där ut- och uppvandring inte hindras och när vattendragen har god vattenkvalitet och lämpliga lek- och uppväxtområden som omges av aldominerade strandskogar, våtmarker och mader. Strandskogen är viktig för beskuggning av strandnära partier och för tillgången på bytesdjur.

Honan gräver ned den befruktade rommen i bottenmaterialet där den kläcks följande vår. I de västsvenska vattendragen vistas ungarna vanligen 1-2 år. Efter 1-3 år i havet lekvandrar laxen under sommaren och hösten och uppsöker med stor precision sin hemälv där leken sker i snabbt rinnande vatten under oktober - november.

De unga laxarna äter bland annat kräftdjur och insekter. Efter att ha nått älvmynningen äter de huvudsakligen kräftdjur, men även småfisk. I havet utgörs födan av lodda, krill, sill och tobis. Under återvandringen intas normalt ingen föda.

Bevarandestatusen för området kan besvaras efter en basinventering eller ett motsvarande uppföljningsprogram.

Bevarandemål

I laxens uppväxtområden är tätheten av 2-somriga laxungar minst 10 per 100 kvadratmeter.

Grön sköldmossa

Grön sköldmossa förekommer i skog med relativt hög luftfuktighet där man främst hittar den på multnande barrträdsstammar och -stubbar. Det enskilt vanligaste trädslaget är gran, men arten har även hittats på tall, asp, ek och bok. Substratet skall vara kraftigt nedbrutet, mjukt och fuktigt. Mera sällsynt hittar man arten på humusrik skogsmark. De föredragna nedbrytningsstadierna är relativt kortlivade och arten är därför beroende av att det kontinuerligt nyskapas lämpliga substrat.

Spridningstakten är låg. Den vegetativa spridningen beräknas till ca 1 dm per år, medan spridningen med sporer beräknas kunna uppgå till 100 m per år.

Arten upptäcktes 1980 på en stubbe i norra delen av naturvårdsområdet Hållsundsudde - Sönerbergen.

Bevarandestatusen för området kan besvaras efter en basinventering.

Bevarandemål

Lämpliga strukturer ska finnas i tillräcklig omfattning för att arten ska kunna uppnå gynnsam bevarandestatus i området

Bevarandemålet kompletteras senare när Naturvårdsverket/Artdatabanken tagit fram mål för arten på biogeografisk nivå.

Referenser

- Anon. 1989. Fiskeribiologisk inventering av grunda havsområden. Redovisning av ett inventeringsarbete 1988-89. Miljö- och hälsoskyddskontoret, Kungsbacka kommun.
- Flodin, L-Å. 2001. Ornitologisk värdering av strandängar i norra Halland. Länsstyrelsen i Halland. Meddelande 2001:7.
- Fritz, Ö. 2001. Indikatorövervakning i biologiskt värdefulla ädellövskogar i Hallands län. Meddelande 2001:25. Länsstyrelsen i Halland.
- Johannesson , Streith och Franzén. 2004. Storfjärilar i Näsbokroks naturreservat. Länsstyrelsen i Halland. Rapport 2004. Opubl.
- Göransson, P. 2004. Bottenfaunan längs Hallandskusten 2004. Rapport till länsstyrelsen i Hallands län.
- Karlsson, J. 1999. Kungsbackafjordens marina flora: Djuputbredning av makroalger samt utbredning av ålgräs (*Zostera marina*) och nating (*Ruppia maritima*) sommaren 1999. Rapport till Miljö- och hälsoskyddskontoret i Kungsbacka kommun
- Karlsson, J., Loo, L.-O. och Loo-Luttervall, P.-L. 2000. Inventering av marin fauna och flora i Halland 1997: Nidingen - Hållsundsudde - Fjärehsals. Länsstyrelsen i Hallands län. Meddelande 2000:1. Halmstad
- Länsstyrelsen i Halland. Bildande av Kungsbackafjordens naturreservat i Kungsbacka kommun. Beslut 2003-12-15 . D. nr. 511-0027-02.
- Niklasson, M. 2003. En undersökning av trädåldern i halländska skogsreservat. Länsstyrelsen i Halland. Meddelande 2002:28.
- Nilsson, H C. och Rosenberg, R. 1999. Analys av bottenmiljön i Kungsbackafjorden 1999. Marine Monitoring AB vid Kristineberg. Uppdrag åt Miljöenheten i Kungsbacka kommun.
- Olsson, I. 2005. Bottenfaunaundersökningar i Kungsbackafjorden 2002. Fjärås
- von Proschwitz, Ted. 1998. Miljöövervakningsstudier av landlevande mollusker i Hallands län, specialinventering av högdiversitetslokaler. Länsstyrelsen i Halland. Meddelande 2001:13.

Rödlistade arter

Insekter:

Springkornfältmätare *Xanthorhoe biriviata* NT*, *Enedryetes sepicola* NT, *Prionocyphon serricornis* NT, blankknäppare *Hypoganus inunctus* NT, gulbent kamklobagge *Allecula morio* VU, mörk ögonbagge *Euglenes oculus* NT, rödaxlad lundknäppare *Calambus bipustulatus* VU, rödpalpad rödrock *Ampedus hjorti* NT, ekgrenbrunbagge *Conopalpus testaceus* NT, *Hapalaraea pygmae* NT, *Oxyopoda arborea* NT, *Cryptarcha undata* NT, *Cryptophagus pallidus* NT, *Thamiaraea hospita* VU

Fåglar:

Mindre hackspett *Dendrocopos minor* VU, sydlig kärrsnäppa *Calidris alpina schinzii* VU

Kräldjur:

Sandödla *Lacerta agilis* VU

Kärlväxter:

Borstsäv *Isolepis setacea* VU, flytsäv *Isolepis fluitans* NT, hjortunga *Asplenium scolopendrium* EN, klockgentiana *Gentiana pneumonanthe* VU, klotgräs *Pilularia globulifera* VU, krypfloka *Apium inundatum* VU, ljustöngeströst *Euphrasia micrantha* VU, ostronört *Mertensia maritima* EN, sandmålla *Atriplex laciniata* EN, västkustros *Rosa elliptica* ssp. *inodora* VU, ävjebrodd (*Limosella aquatica* NT)

Lavar:

Bokvårtlav *Pyrenula nitida* NT, dvärgbägarlav *Cladonia parasitica* NT, gammelekslav *Lecanographa amylacea* VU, grymig lundlav *Bacidia biatorina* NT, grå skårelav *Schismatomma decolorans* NT, gul dropplav *Cliostomum corrugatum* NT, kortskaftad parasitispik *Sphinctrina turbinata* NT, liten sönderfallslav *Bactrospora corticola* VU, mattpricklav *Arthonia pruinata* VU, mjölig klotterlav *Opegrapha soreliifera* NT, alléäggglav *Candelariella reflexa* VU, mussellav *Normandina pulchella* NT, orange-pudrad klotterlav *Opegrapha ochrocheila* NT, parasitotlav *Cyphelium sessile* VU, rosa lundlav *Bacidia rosella* NT, skuggorangelav *Caloplaca lucifuga* NT, stiftklotterlav *Opegrapha vermicellifera* VU, stor knopplav *Biatora sphaeroides* NT, violettbrun skivlav *Buellia violaceofusca* NT

Mossor:

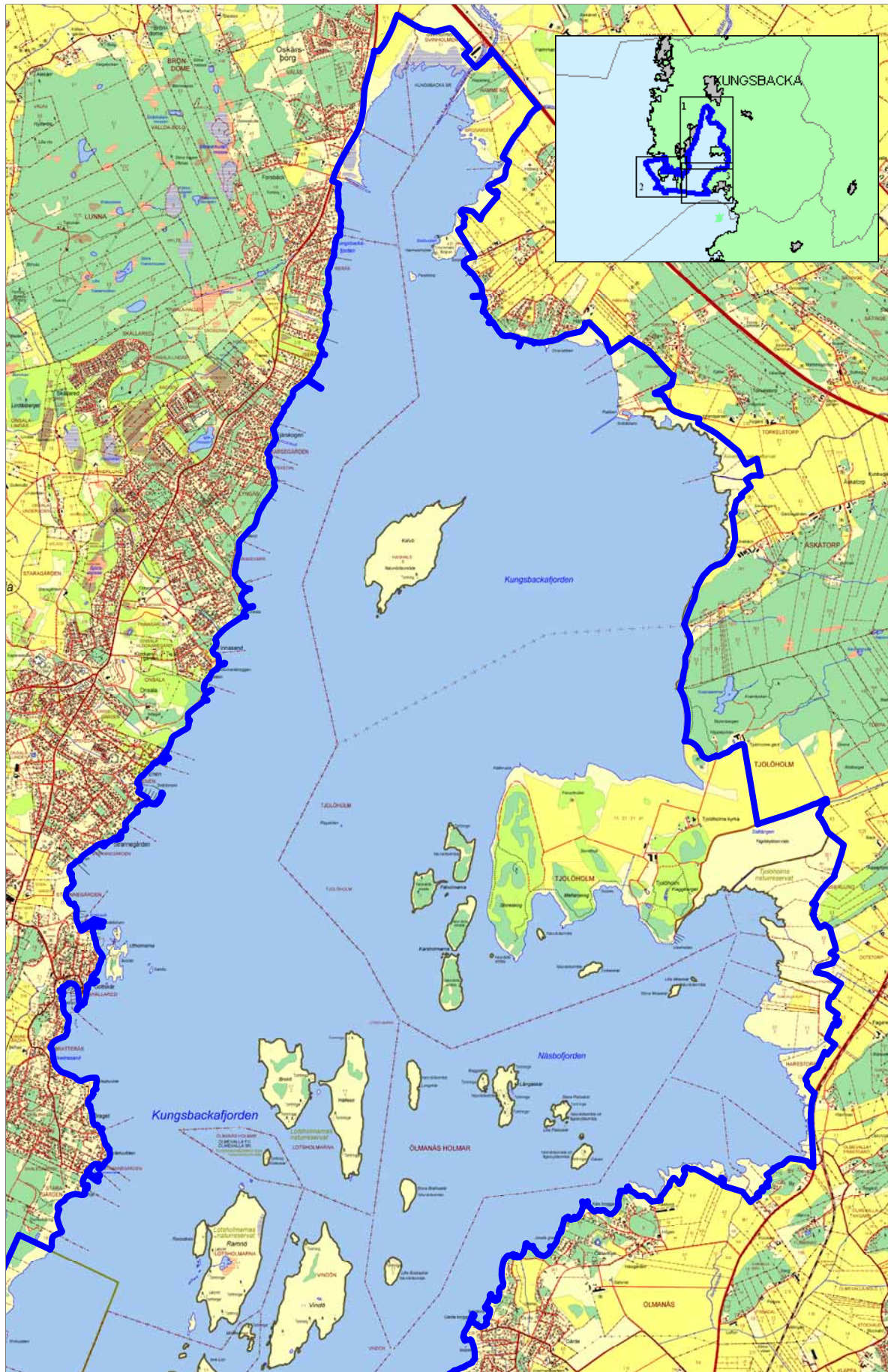
Liten ärgmossa *Zygodon viridissimus* DD, västlig husmossa *Loeskeobryum brevirostre* VU

Svampar:

Blekticka *Pachykytospora tuberculosa* NT, bronssopp *Boletus appendiculatus* NT, cinnoberspindling *Cortinarius cinnabarinus* NT, ekskinn *Aleurodiscus disciformis* NT, grå taggsvamp *Phellodon confluens* VU, klumpticka *Abortiporus biennis* NT, oxtungsvamp *Fistulina hepatica* NT, rosenporing *Ceriporia excelsa* NT, rutskinn *Xylobolus frustulatus* NT, rödbandsrisk *Lactarius rubrocinctus* NT, Skeletocutis *lenis* VU

* Kategorier enligt "Rödlistade arter i Sverige 2000".

Bevarandeplan för Natura 2000-området Kungsbackafjorden

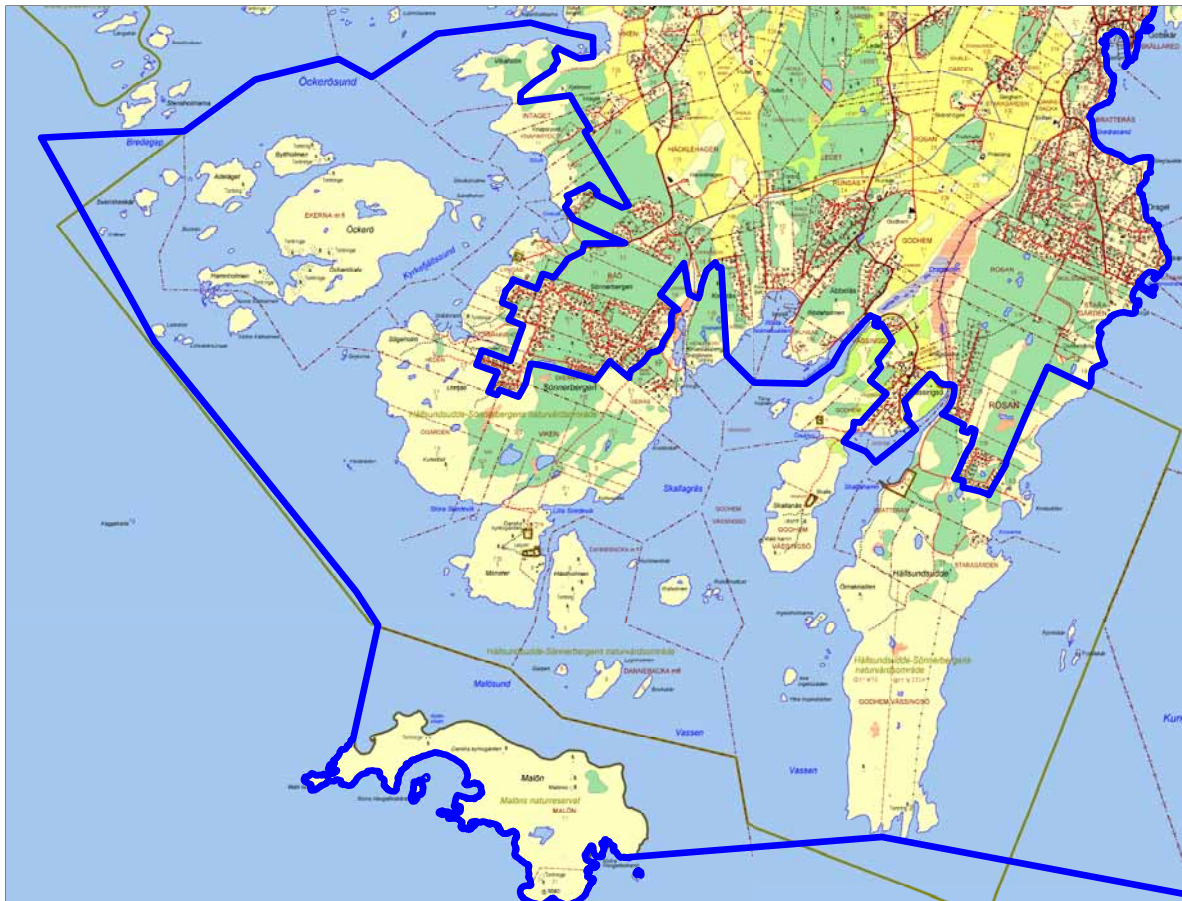


Karta 1 norra delen Skala 1:50 000

Länsstyrelsen Halland

© Lantmäteriet, 2005. Ur GSD Översiktskartan, 106-2004/188-N. © Lantmäteriet, 2005. Ur GSD Vägkartan, 106-2004/188-N.
© Lantmäteriet, 2005. Ur GSD Terrängkartan, 106-2004/188-N. © Lantmäteriet, 2005. Ur GSD Fastighetskartan, 106-2004/188-N.

Bevarandeplan för Natura 2000-området Kungsbackafjorden



Karta 2 sydvästra delen av området Skala 1:50 000



Karta 3 sydöstra delen av området Skala 1:50 000

Länsstyrelsen Halland

© Lantmäteriet, 2005. Ur GSD Översigtskartan, 106-2004/188-N. © Lantmäteriet, 2005. Ur GSD Vägkartan, 106-2004/188-N
© Lantmäteriet, 2005. Ur GSD Terrängkartan, 106-2004/188-N. © Lantmäteriet, 2005. Ur GSD Fastighetskartan, 106-2004/188-N.